

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

Διαχείριση Συλλόγων Πολιτιστικών Οργανισμών

ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

*Αλεξάνδρα Μπούνια
Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και
Επικοινωνίας*

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗΣ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Τί είναι και γιατί την προστατεύουμε;

- Η πολιτιστική κληρονομιά περιλαμβάνει κάθε μορφής καλλιτεχνικά ή συμβολικά αντικείμενα τα οποία παραδίδονται από γενιά σε γενιά σε κάθε πολιτισμό. Μπορεί να είναι υλική ή άυλη.
- Η άυλη πολιτιστική κληρονομιά ορίζεται από την UNESCO ως οι πρακτικές, εκφράσεις, γνώσεις, ικανότητες που οι κοινότητες, ομάδες ή άτομα αναγνωρίζουν ως τμήμα της πολιτιστικής τους κληρονομιάς.
- Η υλική πολιτιστική κληρονομιά συχνά φέρει τον τίτλο «πολιτιστική ιδιοκτησία». Πρόκειται για κινητά και ακίνητα μνημεία με μεγάλη σημασία για τον ανθρώπινο πολιτισμό. Για παράδειγμα, εκεί ανήκουν βιβλία ή κτήρια.

Τί είναι και γιατί την προστατεύουμε;

- Αποτελεί σημαντικό τμήμα του υλικού και πνευματικού πλούτου αυτού του πλανήτη.
- Η υλική και η άυλη κληρονομιά μαζί με το φυσικό περιβάλλον αποτελούν αξίες που συμβάλλουν στην εκπαίδευση και την συγκροτούν την κοινωνία.
- Έχει σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις, καθώς μαζί με το περιβάλλον αποτελούν παραμέτρους ανάπτυξης του τουρισμού και συναφών βιομηχανιών.
- Η σημασία της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς αναφέρεται και στον χάρτη των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Κινδυνεύει από...

- Ανθρωπογενείς και φυσικούς παράγοντες.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

- Φαινόμενο με τεράστιες διαστάσεις
 - Διεθνές ενδιαφέρον για την τέχνη και τον πολιτισμό
 - Πολιτιστικό κεφάλαιο
 - Αύξηση του αριθμού των συλλεκτών, αλλά και των συλλεκτικών ενδιαφερόντων τους
 - Ίδρυση νέων μουσείων

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ: ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗ

- Η νόμιμη προσφορά πολιτιστικών αγαθών δεν επαρκεί για να καλύψει την αυξανόμενη διεθνή ζήτηση. Έτσι αυτή στρέφεται σε παράνομες δραστηριότητες, όπως:
 - Λαθρανασκαφές
 - Αφαίρεση λατρευτικών αντικειμένων και εικόνων από ναούς
 - Κλοπές από μουσεία και ιδιώτες συλλέκτες
 - Παράνομη απομάκρυνση αντικειμένων από αρχαιολογικούς και ιστορικούς τόπους
 - Ληλασίες κατά τη διάρκεια πολεμικών συρράξεων, κ.λπ.

Μερικά στατιστικά στοιχεία:

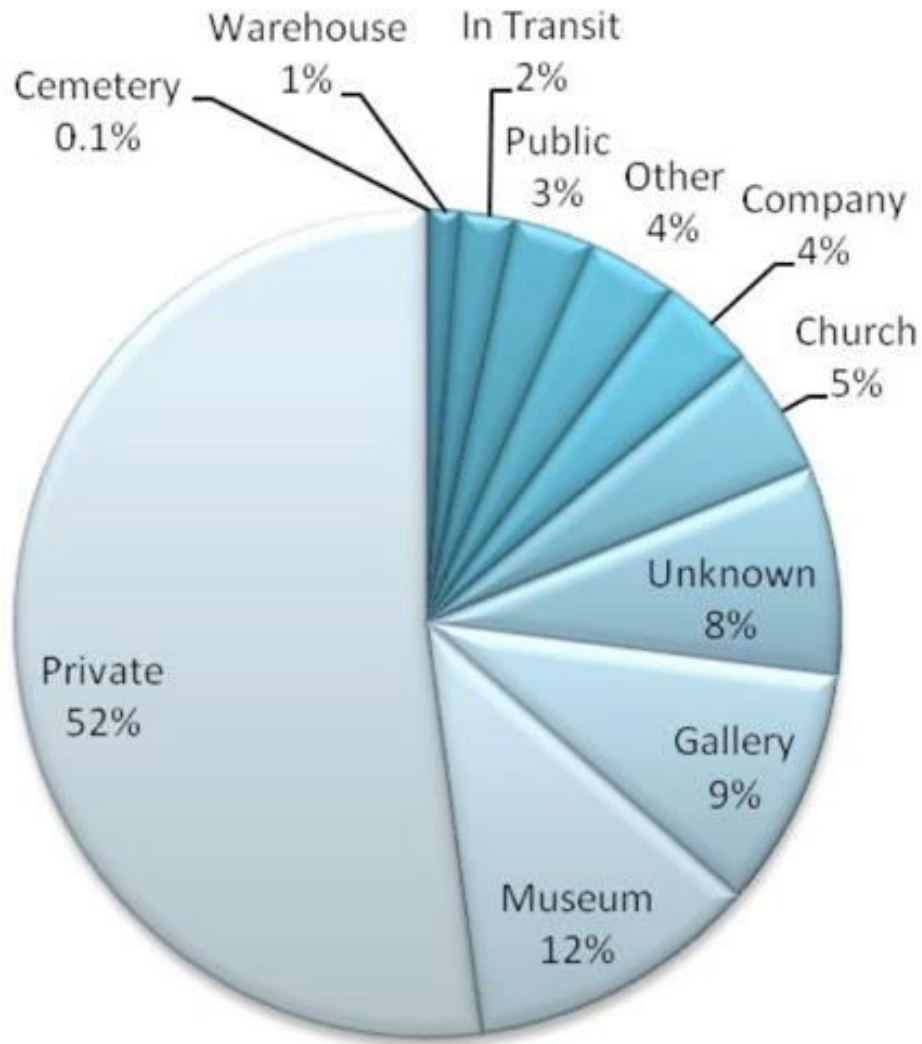
- Η κλοπή και η παράνομη διακίνηση των πολιτιστικών αγαθών θεωρείται το δεύτερο κατά σειρά σπουδαιότητας και συχνότητας έγκλημα διεθνώς, μετά τη διακίνηση ναρκωτικών.
- Υπολογίζεται πως κάθε χρόνο διαπράττονται παγκοσμίως πάνω από 50.000 κλοπές αυτού του είδους, με πιθανή συχνότητα τις 450 - 500 κλοπές ημερησίως. Από αυτά μόνο το 10% ανευρίσκεται και αποδίδεται στους κυρίους.

(σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του Art Loss Register <http://artloss.com>)

Art Loss Register

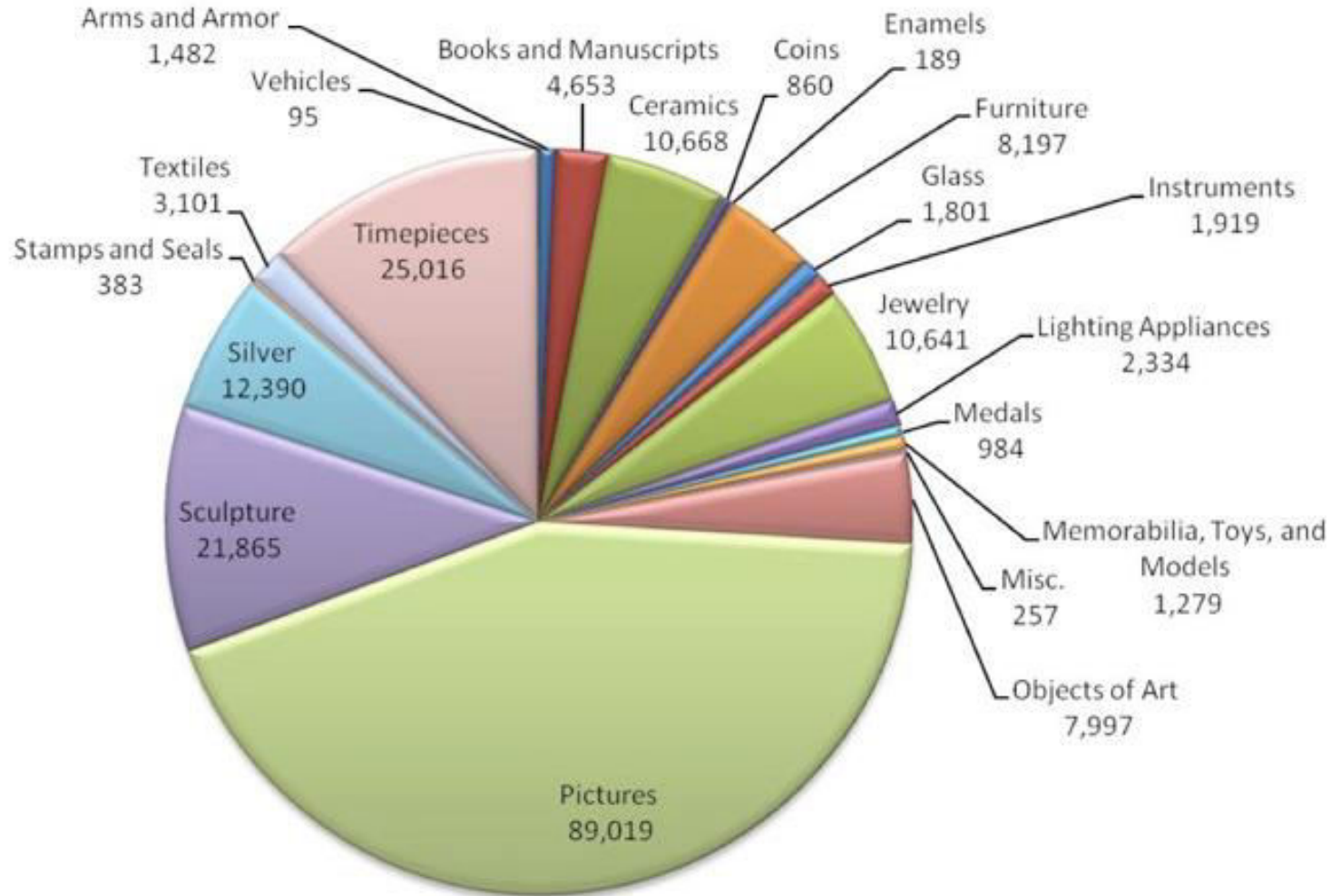
- Είναι η μεγαλύτερη παγκοσμίως βάση δεδομένων για απολεσθέντα και κλεμμένα πολιτιστικά αγαθά, η οποία βοηθά στην αναζήτηση και ανάκτησή τους από τους κυρίους τους, τους εμπόρους έργων τέχνης, τους ασφαλιστικούς οργανισμούς και τις αστυνομικές αρχές.
- Μπορείτε να δείτε τις δραστηριότητές του στη διεύθυνση: <http://www.artloss.com/>

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Thefts by Location as reported to the ALR

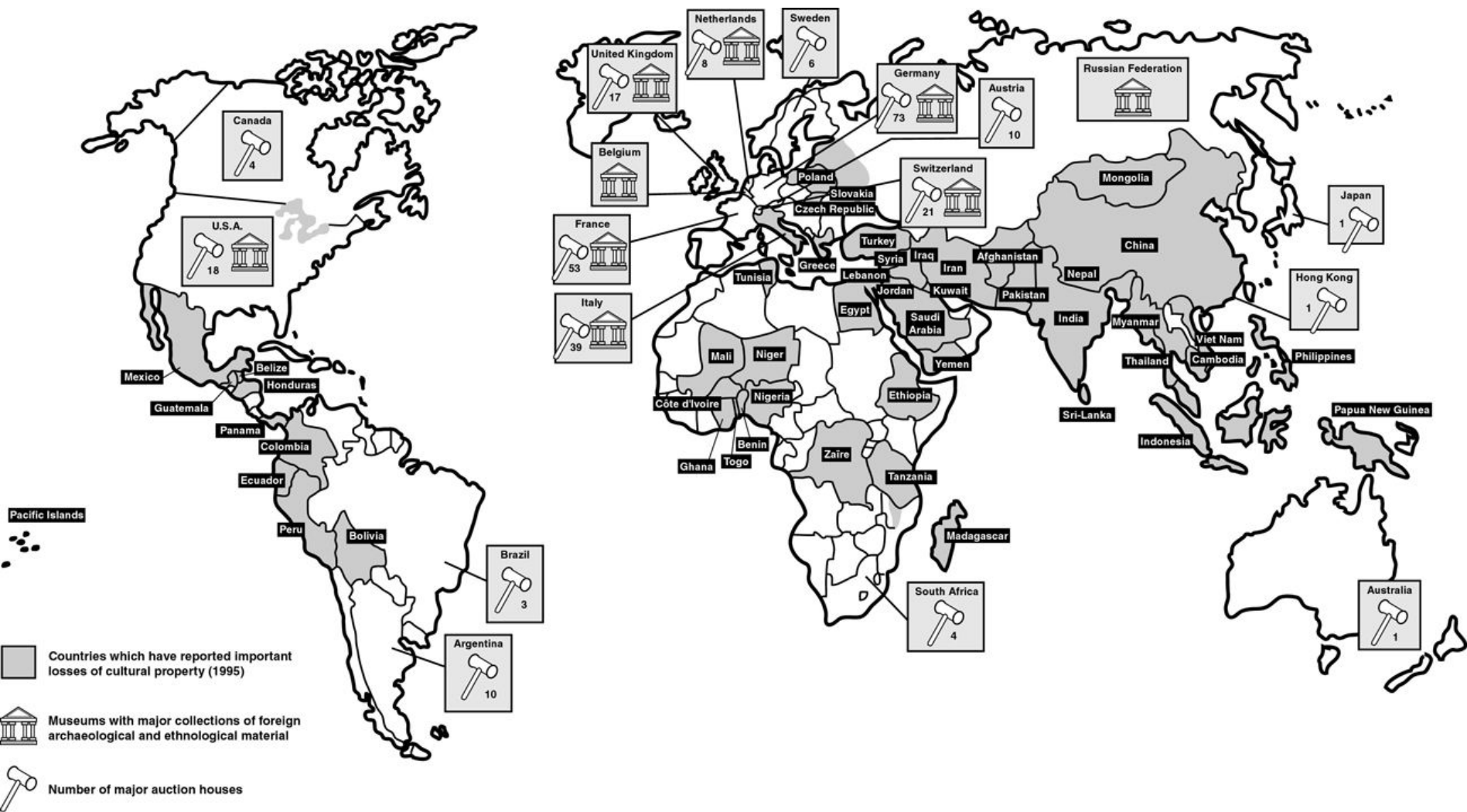
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Items Registered on ALR Database by Category

Η ΣΤΑΣΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

- Χώρες εξαγωγής: με μακρά ιστορία και πλούσιες σε πολιτιστικά αγαθά από το παρελθόν τους, αλλά στην πλειοψηφία τους οικονομικά ασθενείς (π.χ. χώρες της κεντρικής και νότιας Αμερικής, της Αφρικής, της Ασίας, αλλά και η Ιταλία, η Ελλάδα, η Γαλλία, η Πορτογαλία, η Ισπανία, η Τουρκία, η Νέα Ζηλανδία και η Αυστραλία)
- Χώρες εισαγωγής: οικονομικά αναπτυγμένες που επιδιώκουν να αποκτήσουν και ξένα πολιτιστικά αγαθά (π.χ. οι Η.Π.Α., που είναι η μεγαλύτερη αγορά πολιτιστικών αγαθών, η Αγγλία και η Γερμανία, που είναι και μεγάλοι εξαγωγείς έργων τέχνης, η Ιαπωνία, ο Καναδάς και οι Βορειοευρωπαϊκές χώρες)
- Χώρες που λειτουργούν ως αγορές πολιτιστικών αγαθών. (Η Ελβετία, αλλά και η Αγγλία και οι Η.Π.Α.)

Ο χάρτης προέρχεται από το site: <http://www.mcdonald.cam.ac.uk/IARC/Display/Trade.htm>

ΣΕ ΠΟΙΟΝ ΑΝΗΚΟΥΝ ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ;

- Κατά μια άποψη το παρελθόν ανήκει σ' όλους τους λαούς, αφού το παρελθόν της ανθρωπότητας αποτελεί κοινή κληρονομιά
- Σύμφωνα με άλλη άποψη, το παρελθόν ανήκει σε κάποια συγκεκριμένη ομάδα (χώρα, αυτόχθονες, επιστήμονες, συλλέκτες, μουσεία)
- Κατά μια τρίτη άποψη το παρελθόν δεν ανήκει σε κανέναν, αφού δεν πρόκειται για κάτι που μπορεί να εξουσιαστεί.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΘΝΙΣΜΟΣ

- Ο πολιτιστικός εθνικισμός υποστηρίζει την ανάγκη παραμονής των πολιτιστικών αγαθών στη χώρα καταγωγής τους και άνθισε κυρίως μετά το τέλος της αποικιοκρατίας.
- Ο πολιτιστικός διεθνισμός θεωρεί ότι τα πολιτιστικά αγαθά ανήκουν σε ολόκληρη την ανθρωπότητα και γι' αυτό πρέπει να διακινούνται ελεύθερα.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ:

τί σημαίνει τελικά;

- Υπάρχουν πολλά είδη προστασίας:
 - από φθορά
 - από παράνομη αφαίρεση
 - από παράνομη εξαγωγή
 - από παράνομη ανασκαφική δραστηριότητα
 - από λεηλασία σε καιρό πολέμου
 - από καταστροφή
- Επιπλέον, η προστασία περιλαμβάνει τα προβλήματα επανόρθωσης των ζημιών που συνέβησαν στο παρελθόν, καθώς και το θέμα της πρόσβασης των ανθρώπων στην πολιτισμική τους κληρονομιά.

ΤΙ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΗΜΕΡΑ;

- Ενδιαφέρεται για:
 - Τη διατήρηση της ποσότητας και της ποιότητας των διαθέσιμων πολιτιστικών αγαθών.
 - Να βρίσκονται τα πολιτιστικά αγαθά στο σωστό μέρος και στα χέρια του σωστού ιδιοκτήτη.
 - Να δίνεται η δυνατότητα σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους να έχουν πρόσβαση στα πολιτιστικά αγαθά και να μαθαίνουν γι' αυτά.

ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

- Έχουν συνταχθεί **διεθνείς ή διμερείς συμβάσεις** για να αντιμετωπίσουν ζητήματα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και να συμβιβάζουν διαφορές μεταξύ των κρατών.
- Υπάρχει επίσης η **εθνική νομοθεσία** κάθε κράτους
- Οι έννοιες «νομοθεσία» και «συνθήκη» ή «σύμβαση» διαφέρουν: υποχρεωτικός ή μη χαρακτήρας, δυνατότητες επιβολής ποινών ή όχι.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

- Σύμβαση της Χάγης του 1954
- Σύμβαση της UNESCO του 1970
- Σύμβαση της UNESCO του 1972
- Σύμβαση του UNIDROIT του 1995

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΝΟΠΛΗΣ ΣΥΡΡΑΞΗΣ

- Η νομική βάση για την προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης βρίσκεται στη Συνθήκη της Χάγης και στα δύο πρωτόκολλα που τη συνοδεύουν (*UNESCO Convention and Protocol for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict* (The Hague 1954) – δεύτερο πρωτόκολλο 2004).
- Στόχος είναι η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς κατά τη διάρκεια ενόπλων συρράξεων από τις εχθροπραξίες.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΑΓΔΑΤΗΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΑΓΔΑΤΗΣ

ΣΥΡΙΑ 2013

ΑΣ ΔΟΥΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΤΗΣ UNESCO ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΑΥΤΟ:

- <http://www.youtube.com/watch?v=TIZqXkkBUmA>
- <http://www.youtube.com/watch?v=kra3e0DL5sA>

ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ;

- Ως πολιτιστικά αγαθά ορίζονται (α), τα αγαθά, κινητά ή ακίνητα, που παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον για την πολιτιστική κληρονομιά των λαών, όπως μνημεία αρχιτεκτονικής, τοποθεσίες, οικοδομικά σύνολα, έργα τέχνης, βιβλία, χειρόγραφα, κ.λπ., (β) τα οικοδομήματα που προορίζονται για τη φύλαξη αυτών των αγαθών, π.χ. μουσεία και βιβλιοθήκες, (γ) τα κέντρα που περιέχουν σημαντικό αριθμό πολιτιστικών αγαθών.
- Επιβάλλεται να λαμβάνονται ήδη από τον καιρό ειρήνης τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διαφυλάσσονται τα πολιτιστικά αγαθά στο έδαφος της κάθε χώρας από τα αποτελέσματα τυχόν ένοπλης σύρραξης.

ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ;

- Οι χώρες-μέλη υποχρεούνται να σέβονται τα αγαθά που βρίσκονται και στο έδαφός τους και στο έδαφος των άλλων χωρών, να απαγορεύουν τη χρησιμοποίησή τους για σκοπούς που θα μπορούσαν να τα εκθέσουν σε κίνδυνο και να απέχουν οποιασδήποτε πράξης που θα μπορούσε να τα εκθέσει σε κίνδυνο.
- Υποχρεούνται να απαγορεύσουν, να αποτρέψουν και να παύσουν κάθε πράξη κλοπής, λεηλασίας ή υπεξαίρεσης πολιτιστικών αγαθών, καθώς και κάθε πράξη βανδαλισμού.
- Σε περίπτωση που μία χώρα-μέλος έχει καταλάβει το έδαφος άλλης, υποχρεούται να βοηθήσει τις εθνικές αρχές στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς αυτής.

ΤΑ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

- Το **Πρώτο Πρωτόκολλο** υπογράφηκε το **1954** και αφορά τα Κινητά Πολιτιστικά Αγαθά και το ζήτημα της επιστροφής τους, καθώς απαγορεύεται η εξαγωγή των αγαθών αυτών από το κατεχόμενο έδαφος και απαιτείται η επιστροφή τους στο έδαφος του Κράτους από το οποίο εξήχθησαν.
- Το **Δεύτερο Πρωτόκολλο**, που υπεγράφη το 1999 και ισχύει από το **2004**, ήταν συνέπεια των βάρβαρων πράξεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των δεκαετιών του 1980 και 1990 και ενισχύει την πρακτική διάσωσης και σεβασμού που διακηρύσσει η Συνθήκη.

Ο φορέας Μπλε Ασπίδα (blue shield)

- Σύμβολο προστασίας σε περιπτώσεις σύρραξης, αλλά και το όνομα ενός διεθνούς οργανισμού για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς (<http://blueshield-international.org/cms>)

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

- *The UNESCO Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, Paris 1972.*
- Αναφέρεται στην προστασία ιστορικών μνημείων προς όφελος της εθνικής ή παγκόσμιας κληρονομιάς.
- Τέθηκε σε ισχύ το 1975.
- Περιλαμβάνει 38 άρθρα, που διαιρούνται σε 8 τμήματα: I. Ορισμός της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. II. Εθνική και Διεθνής Προστασία της Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς. III. Δημιουργία διακρατικής επιτροπής για την προστασία IV. Οικονομικές προβλέψεις για την προστασία. V. Συνθήκες και όροι για τη διεθνή συνεργασία. VI. Εκπαιδευτικά προγράμματα. VII. Αναφορές και VIII. Τελικοί όροι.

ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

- Η παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που κυμαίνονται από την παράνομη απομάκρυνση πολιτιστικών αγαθών χωρίς ρητή άδεια έως την εμπορία κλεμμένων αγαθών. Συχνά πρόκειται για το αποτέλεσμα οργανωμένου εγκλήματος, ιδίως σε μια εσωτερική αγορά (Ε.Ε.) χωρίς σύνορα με σημαντική πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά.
- Η απώλεια πολιτιστικών αγαθών που χαρακτηρίζονται ως «εθνικοί θησαυροί καλλιτεχνικής, ιστορικής ή αρχαιολογικής αξίας» είναι μια ιδιαίτερα σοβαρή μορφή παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών. Στερεί από τους πολίτες την ιστορία και την ταυτότητά τους και θέτει σε κίνδυνο την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς των κρατών μελών.

ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ

- Το 1970 η διεθνής κοινότητα αποφάσισε να επεκτείνει την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς με μία νέα Σύμβαση, για να εμποδίσει την αυξανόμενη τάση παράνομης εμπορίας πολιτιστικών αγαθών σε όλο τον κόσμο.
- *The UNESCO Convention on the means of Prohibiting the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property, Paris 1970.*
- Αναφέρεται στον έλεγχο της διακίνησης της πολιτιστικής κληρονομιάς και της επιστροφής πολιτιστικών αγαθών στις χώρες προέλευσής τους.

ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ

- Σύμφωνα με τις πρόνοιες αυτής της διεθνούς Σύμβασης, τα κράτη-μέλη συνεργάζονται για να προστατεύσουν τα πολιτιστικά αγαθά που βρίσκονται στα εδάφη τους και να καταπολεμήσουν την παράνομη εισαγωγή, εξαγωγή και μεταβίβαση της ιδιοκτησίας τους.
- Μέχρι σήμερα η Σύμβαση έχει υπογραφεί από 120 κράτη-μέλη της UNESCO, συμπεριλαμβανομένων και πολλών κρατών με ιδιαίτερο πολιτιστικό πλούτο ή κρατών όπου η παράνομη εμπορία τέτοιων αγαθών ήταν ευρέως διαδεδομένη.
- Λαμβάνοντας υπόψη το πρόβλημα των παράνομων ανασκαφών και του εμπορίου αρχαιολογικών θησαυρών, πολλά κράτη μέλη επιδιώκουν την περαιτέρω προβολή της Σύμβασης και αναζητούν τρόπους βελτίωσης της εφαρμογής της σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ

- *The Unidroit Convention of Stolen or Illegally Exported Cultural Objects*, Rome 1995.
- Σχετίζεται με τη δημιουργία της ΕΕ και το άνοιγμα των συνόρων μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών.
- Αποσκοπεί στην προστασία από την παράνομη διακίνηση και στη θέσπιση κοινών κανόνων για τις χώρες της ΕΕ.
- Ήταν ένα φιλόδοξο πρόγραμμα που στόχο είναι να εναρμονίσει τους νόμους περί ιδιωτικού δικαίου στις διαφορετικές χώρες-μέλη της Ε.Ε., έτσι ώστε να διευκολύνει τις περιπτώσεις που υπήρχαν αντιφάσεις.

ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ

- Αυτή τη στιγμή τα μέλη της σύμβασης αυτής είναι 29. Κατά κύριο λόγο, η Σύμβαση αποβλέπει στην επιστροφή των αγαθών στον ιδιοκτήτη τους, κατά κύριο λόγο ιδιώτη. Στην ουσία αποβλέπει στην κάλυψη κάποιων κενών που έχουν αφεθεί από τη συνθήκη του 1970 της UNESCO, καθώς βάζει κανονισμούς στην αγορά και στην αλυσίδα παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών. Η UNIDROIT δημιουργεί ένα ομοιόμορφο νομικό πλαίσιο καθώς επιβάλλει την επιστροφή, έστω και αν η κλοπή δεν τεκμηριώνεται πλήρως.
- Οι νομικοί διαπιστώνουν όμως και πολλά προβλήματα που εμποδίζουν την ευρύτερη κάλυψη των κρατών-μελών και επομένως την αντιμετώπιση του προβλήματος.

ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

- Και ένα αποκαλυπτικό ντοκιμαντέρ για το θέμα αυτό:
 - «Το Κύκλωμα», του Ανδρέα Αποστολίδη
(<http://www.youtube.com/watch?v=plb2viM1KXY>)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

- Μέχρι το 2002 η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, και κυρίως της αρχαιολογικής κληρονομιάς, γινόταν με βάση το **Νόμο 5351/1932** και μια σειρά προεδρικών διαταγμάτων που συμπλήρωναν ή διαμόρφωναν αυτό το νόμο αντίστοιχα.
- Σήμερα, η ελληνική νομοθεσία βασίζεται στο νέο **Νόμο 3028/28.6.2002**.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

- Σύμφωνα με τον Νόμο, ως αντικείμενο προστασίας καθορίζεται η πολιτιστική κληρονομιά από τους αρχαιότατους χρόνους μέχρι σήμερα, με «σκοπό την διατήρηση της ιστορικής μνήμης χάριν της παρούσας και των μελλοντικών γενεών και την αναβάθμιση του πολιτιστικού περιβάλλοντος» (αρ. 1, παρ. 1).
- Λαμβάνεται πρόνοια για τα πολιτιστικά αγαθά που απομακρύνθηκαν οποτεδήποτε από την ελληνική επικράτεια και για τα αγαθά που συνδέονται με την Ελλάδα, οπουδήποτε και αν βρίσκονται.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

- Τα αρχαία, κινητά και ακίνητα, ανήκουν κατά πλήρη και αποκλειστική κυριότητα και νομή στο κράτος.
- Εξαίρεση όσα ανήκουν στα χρόνια μετά το 1453 και δεν αποτελούν ευρήματα ανασκαφής ή άλλης αρχαιολογικής έρευνας.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 3028/2002

Τι προβλέπει για τα μουσεία;

- Θέματα ορισμού του μουσείου
- Θέματα πιστοποίησης των μουσείων
- Θέματα διοίκησης των μουσείων

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Rush and Bogdanos, 2009, [http://www.cimic-coe.org/download/Strategic Value JFQ.pdf](http://www.cimic-coe.org/download/Strategic_Value_JFQ.pdf) (ημερ. τελ. επίσκ. 20/9/2013)
- Εκτενής βιβλιογραφία για τη μπλε ασπίδα και την προστασία σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης διατίθεται στον ιστότοπο του Blue Shield: <http://blueshield-international.org/cms/index.php/en/about-us/reference-materials> (τελ. επίσκ. 20/9/2013)